

MARGÓ

Az a bizonyos egy százalék...

Az országos VE-GA Gyermek- és Ifjúsági Szövetség nem tartozik a közismert szervezetekhez, amivel nem mondtam túl sokat. Az országos jellegű gyermek- és ifjúsági szervezeteket ugyanis – egynémely régi és nagy szervezet kivételével – nem ismeri a széles közvélemény. Akármit tesznek, sajátos „szubkultúrák”, pár száztól pár tízezer fő gyerekekre és fiatalra kiterjedő hatókörrel. Ezen gyerekek nagyobb része esetében pedig már a szülőknek is csak hozzávetőleges fogalma van – ha egyáltalán van – arról, minek tagja, résztvevője a gyerek.

A VE-GA egy minden politikai elkötelezettség nélkül, teljes mértékben önálló szervezet, amelyhez tartozónak néhány száz – zömében „saját nevelésű” – felnőtt, másfélezernyi tizennégy éven aluli és ugyanennyi tizennégy éven felüli fiatal vallja magát. Az 1978-ban alakult VE-GA-nak léte első több mint tíz évében – a féllegalitás furcsa körülményei között – eszébe sem jutott, hogy bármiféle anyagi támogatásra gondoljon. Természetes volt az önellátás.

A rendszerváltozás során és azt követően a szervezetet számos komoly kihívás érte, bonyolult és jelentős szerepeket töltött és tölt be. Közérdekű (közéleti) feladatai (helyiek, regionálisak, országosak) – amelyeket egyáltalán nem mindig önkéntesen választott és választ – megkívánták olyan infra- és tevékenységstruktúrák kiépítését, amelyek ma már a lényegéhez tartoznak. Ezek fenntartása, fejlesztése, működtetése – amely ismétlem, elsősorban közérdekből szükséges – költséges, milliós nagyságrendű. Ezzel aztán ez a gyermek- és ifjúsági szövetség lehetetlen helyzetbe került, hiszen ekkora összeget a családok nem finanszírozhatnak. Annál inkább sem, mert mindazt, ami a tevékenységekben számukra nem igazán jelent meg, mint elvontabban közérdekű/közéleti, annak nem érezték/érik a közvetlen gyakorlati hasznát.

Az „egyszázalékos törvény” a VE-GA és társai számára kezdettől nem ígért biztos és több forrást. Egyrészt azért, mert azzal kellett szembenézni, hogy ennek az állami támogatás teljes egészében való elvesztése az ára. Másrészt pedig azért, mert ezek a szervezetek nem indulhatnak harcba másokkal egyenlő esélyekkel az egy százalékért, főleg pedig az iskolákon belüli szervezetekkel, különösen pedig az iskolai alapítványokkal nem. Az adó egy százaléka átadásának lehetőségével egyáltalán foglalkozó szülők nagy többsége ugyanis eleve evidensnek érzi az „iskola” támogatását, ha erre lehetősége van. Emellett az iskolák jelentős része is határozott nyomást fejtett ki ennek érdekében. A gond azonban nem csak ez, hanem az szintűgy, hogy a VE-GA erkölcsstelennek érzi, hogy az iskolai szervezetek, alapítványok ellenében szálljon síkra ez ügyben. Ez nem is lehet másként, hiszen a VE-GA talán legfontosabb közéleti feladata az iskolák belső diákközéletére illetve az iskolaközi diákközélet fejlesztésének hatékony támogatása – és erre jelen idősorban szintén jelentős erőket fordít. Vannak persze olyan tizenéves szervezetek, amelyeknek törekvése volt az iskolák határain belül kerülni – szervezeti értelemben is – és ez sikerrel járt, tehát számukra kevésbé probléma ez. A VE-GA azonban ezt sem érzi/tudja helyesnek. Így azonban a VE-GA és társai soha nem fognak megélni a nekik juttatott egy százalékokból, abban az esetben sem, ha ez a rendszer kiválóan fog működni.

Korom Pál,
korosztályi szakértő elnök